

correctionele rechtbank op beschuldiging van het onvrijwillig toebrengen van slagen met verwondingen tot gevolg. De uitzendkracht stelt zich voor de correctionele rechtbank burgerlijke partij en eist van de hoofdaannemer de vergoeding van de door hem geleden schade die niet gedekt is door de arbeidsongevallenverzekering.

■ Hof van beroep

Hoofdaannemer lasthebber van de werkgever?

De hoofdaannemer beweert dat deze eis moet afgewezen worden en hij beroept zich daarvoor op de burgerrechtelijke immuniteit zoals die voortvloeit uit art. 46 van de Arbeidsongevallenwet.

Zoals bekend bepaalt dit artikel dat een rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid voor het slachtoffer maar mogelijk is tegen de werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden als zij het ongeval opzettelijk veroorzaakt hebben. Van opzet was er in deze zaak geen sprake. Lasthebbers zijn personen die namens de werkgever optreden zonder met de werkgever verbonden te zijn door een arbeidsovereenkomst terwijl aangestelden werknemers zijn van de werkgever. Tegen andere personen die schuld hebben aan het ongeval is wel een rechtsvordering mogelijk.

Uitzendkracht

In de hier besproken zaak was de hoofdaannemer niet de werkgever van het slachtoffer. Het slachtoffer was een uitzendkracht en de werkgever van het slachtoffer was het uitzendbureau dat hem ter beschikking van een onderneming had gesteld. Ook de in art. 46 bedoelde lasthebbers en aangestelden, moeten die hoedanigheid hebben ten opzichte van de werkgever van het slachtoffer, in dit geval van het uitzendbureau, om van immuniteit te kunnen genieten.

Rechtspraak: immuniteit geldt niet voor gebruiker (inlener), wel aangestelden en lasthebbers

De hoofdaannemer verwees impliciet naar een arrest van het Grondwettelijk Hof van 11 mei 2005. Aanleiding tot dit arrest was ook een arbeidsongeval waarvan een uitzendkracht het slachtoffer was. Een werknemer van de gebruiker waarbij de uitzendkracht ter beschikking was gesteld had schuld aan dit arbeidsongeval. Aan het Grondwettelijk Hof werd de vraag voorgelegd of er geen sprake was van een niet te verantwoorden ongelijke behandeling indien de burgerrechtelijke immuniteit van art. 46 van de Arbeidsongevallenwet niet speelde ten aanzien van de werknemer van deze gebruiker. Deze werknemer is met een aantal werknemers aan het werk. Indien hij schuld heeft aan het arbeidsongeval waarvan een collega werknemer het slachtoffer is, dan speelt de burgerrechtelijke immuniteit van art. 46. Indien dat werk toevallig gebeurt door een uitzendkracht, die bijvoorbeeld zijn collega werknemer die met ziekteverlof is tijdelijk vervangt, dan zou de burgerrechtelijke immuniteit niet spelen.

Het Grondwettelijk Hof had oren naar de argumenten die stelden dat er hier sprake was van een niet te verantwoorden ongelijke behandeling. Het oordeelde dat een niet uitbreiden van de immuniteit tot de werkgever gebruiker wel verantwoord was. Terwijl hetzelfde niet kon gezegd worden van de niet uitbreiding tot de lasthebbers en aangestelden van de werkgever gebruiker. Het Grondwettelijk Hof oordeelde toen met andere woorden dat de lasthebbers en aangestelden van de werkgever gebruiker zich ook op de immuniteit van art. 46 van de Arbeidsongevallenwet moeten kunnen beroepen wanneer zij schuld hebben aan het arbeidsongeval waarvan een aan de werkgever gebruiker ter beschikking gestelde uitzendkracht het slachtoffer is.

Uitspraak

Het Hof van Beroep dat de eis tot schadevergoeding van de uitzendkracht onderzocht, liet zich overtuigen door de hoofdaannemer. De hoofdaannemer had toezicht over al het personeel dat op het ogenblik van de feiten op de werf was tewerkgesteld. Hij coördineerde de werkzaamheden die zijn onderneming en de twee ondernemingen in onderaan-

neming, waaronder de werkgever gebruiker, daar moesten uitvoeren. Het hof preciseert dat de hoofdaannemer, in plaats van de werkgever gebruiker, in feite de verantwoordelijkheid op zich nam op de werkplaats over de toepassing van de wettelijke bepalingen inzake de arbeidsreglementering en –bescherming, inzonderheid die betreffende de gezondheid en de veiligheid van de arbeiders. Hieruit leidde het Hof af dat de hoofdaannemer lasthebber was van de werkgever gebruiker en dat hij zich bijgevolg kon beroepen op de burgerrechtelijke immuniteit van art. 46 van de Arbeidsongevallenwet.

■ Hof van Cassatie

Het slachtoffer aanvaardde deze uitspraak niet en tekende cassatieberoep aan. En hij haalde daar gelijk. Het Hof van Cassatie stelt dat uit de omstandigheid dat een werknemer, die tijdelijk door zijn werkgever ter beschikking van een gebruiker gesteld is, arbeid verricht onder het gezag van een andere aannemer dan de werkgever gebruiker en dat deze aannemer toeziet op de nakoming van de beveiligingsverplichting op de werkplaats, niet volgt dat die andere aannemer een rechtshandeling stelt in naam en voor rekening van de werkgever gebruiker of van de werkgever zelf van de uitzendkracht of dat hij een functie uitoefent in het bedrijf van één van beide werkgevers. Deze aannemer die het concreet gezag uitoefent kan volgens het Hof dus niet beschouwd worden als een lasthebber, noch van de werkgever gebruiker, noch van de werkgever uitzendbureau. Hij geniet dus niet van de burgerrechtelijke immuniteit van art. 46 van de Arbeidsongevallenwet. Als hij schuld heeft aan het arbeidsongeval van de uitzendkracht is een burgerrechtelijke rechtsvordering door het slachtoffer tegen hem mogelijk.

Othmar Vanachter – Instituut voor Arbeidsrecht (KUL)

Cass. 17 januari 2007, Soc. Kron. 2009, 6

externe diensten PBW

Externe preventiediensten: stand van zaken anno 2009 - deel 2

In de vorige nieuwsbrief werd de huidige stand van zaken besproken, aan de hand van cijfergegevens en enkele markante evoluties. In deel 2 van dit artikel worden enkele bedenkingen geopperd i.v.m. de externe diensten PBW.

■ Bedenkingen

Het financieringsstelsel

Het aantal arbeidsgeneesheren en bedrijfsverpleegkundigen in de externe preventiediensten blijft momenteel ruim in de meerderheid. Naar schatting werkten er eind vorig jaar een 725 FTE's externe arbeidsgeneesheren in dit land (waarvan een niet-verwaarloosbaar aantal in een zelfstandigenstatuut). De medische teams consumeren nagenoeg de totaliteit van de forfaitaire inkomsten.

Dit financieringsstelsel van de externe preventiediensten is intussen evenwel op zijn grenzen gestoten. De onderworpenheid van de werknemer aan het gezondheidstoezicht als basis van de jaarlijkse inkomsten heeft geleid tot een alsmaar groeiende lijst van beroepsrisico's die een medische opvolging zouden noodzaken en een vermenigvuldiging van het aantal routinematige medische onderzoeken bij werknemers - zonder dat het al-

Forfaitaire inkomsten

De bij reglementering opgelegde bijdragen die door ondernemingen jaarlijks moeten worden betaald per werknemer, volgens een tarief dat een onderscheid maakt tussen zij die niet en zij die wèl onderworpen zijn aan het gezondheidstoezicht.